

NIBBLESTIFTELSEN
kontakt@nibblestiftelsen.se

2023-06-21

1 (18)

Dnr- SI 2023:1541

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Järna
Naturbruksgymnasium i Södertälje kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Järna Naturbruksgymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Järna Naturbruksgymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för och leder ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del

- Att huvudmannen synliggör rutiner för klagomålshantering och informerar elever, personal och vårdnadshavare om rutinerna samt om huvudmannens ansvar vid klagomål.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-03-19** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023: 1541) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Järna Naturbruksgymnasium leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar kunskaps- och trygghetsresultat, initierar utvecklingsåtgärder samt fördelar resurser utifrån behov. Rektorn leder och organiserar arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget genom olika utvecklingsarbeten och genom att ge lärare möjlighet att samverka. Rektorn följer upp undervisningens genomförande samt att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Skolan har i begränsad omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorn följer upp och analyserar studieresultat och trygghetsresultat, initierar olika utvecklingsinsatser samt fördelar resurser utifrån behov

Granskningen visar att rektorn gör uppföljningar och analyser av studieresultat och trygghetsresultat. Enligt inkommen information följs kunskapsresultat upp minst en gång per termin på både individ- och klassnivå i möten med hela kollegiet. Vidare framgår av informationen att elevernas individuella studieplaner, som uppdateras löpande enligt en tidsplan, är ett viktigt redskap för uppföljning av kunskaper och planering. Rektorn följer upp elevernas studieplaner tillsammans med enskilda lärare och vid behov diskuteras studieplanerna i kollegiet. Rektorn analyserar enligt rektorsintervju också samtliga betyg för att se vad skolan behöver arbeta vidare med. Tryggheten för eleverna följs upp genom en årlig enkät samt genom att eleverna vänder sig direkt till personalen med tankar om tryggheten. Det framgår av rektorsintervju och intervju med lärarna att det finns mycket kontakt mellan elever och personal även utanför lektionstid och att rektorns dagliga närvaro och kontakt med eleverna ger rektorn en egen bild av nuläget.

Av granskningen framgår vidare att rektorn utifrån uppföljningar, analys och sin bild av nuläget initierar olika utvecklingsinsatser. Rektorn har enligt intervju exempelvis identifierat behov av större tydlighet kring dokumentation, rutiner och information. Enligt inkommen information har rektorn därför under det senaste året arbetat för att tydliggöra roller och ansvarsfördelning när det gäller elever i behov av stöd, för att skapa rutiner vid elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL) och för att förtydliga information om elevernas valmöjligheter i utbildningen. Rektorn har också identifierat behov av kompetensutveckling när det gäller betyg och bedömning, arbetssätt i undervisningen samt elevers delaktighet i undervisningen. Utvecklingsinsatserna när det gäller betyg och bedömning och undervisningen består av kompetensutveckling och kollegialt lärande där försteläraren leder arbetet.

Av granskningen framgår också att rektorn fördelar resurser utifrån uppföljning och analys av resultat. Enligt inkommen information har rektorn exempelvis tillsatt extra resurser för arbetet med elever i behov av stöd genom att ta in extern kompetens för arbete med rutiner och processer, extra resurser eftersom elevernas resultat i matematik inte har varit tillfredsställande samt extra tid för att handleda en lärare som inte är legitimerad.

Av granskningen framgår vidare att rektor och huvudman har ett pågående arbete med att utveckla och tydliggöra skolans systematiska kvalitetsarbete och hur ansvaret för detta fördelas.

Rektorn leder och organiserar skolans arbete med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska uppdraget med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar förutsättningar för lärare och personal att samverka regelbundet kring pedagogiska frågor och elevernas situation i skolan. Lärarna har enligt inkommen information så kallade lärarmöten en eftermiddag i veckan, dessa möten har en tydlig agenda och innehåller bland annat pedagogiska frågor och kollegialt lärande. På lärarmöten har skolans förstelärare bland annat lett arbete med betyg och bedömning och hur undervisning kan läggas upp. Lärarna som undervisar i naturbruk har dessutom möten en dag i veckan för att följa upp och organisera undervisningen och elevernas APL samt arbeta med bedömning. Skolan har också dagliga lunchmöten för att personalen ska kunna prata om och snabbt lösa aktuella frågor, både praktiska frågor och elevfrågor. Elevhälsoteamet (EHT) har möten vid två tillfällen per termin och ytterligare möten om behov uppstår, enligt intervju med representant för EHT. Dessa möten där rektorn deltar ger överblick över klasserna samt tar upp elever i behov av stöd. Vid lärarintervju framkommer att skolans organisation fungerar bra, och att tid finns på möten att diskutera olika frågor. Enligt inkommen information ger uppdelningen mellan lunchmöten och lärarmöten möjlighet att fokusera på olika frågor i de olika forumen.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande samt att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen.

Granskningen visar att rektorn följer upp undervisningens genomförande samt att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Rektorn är enligt rektorsintervju och lärarintervju närvarande i det dagliga arbetet i skolan och får därigenom en bild av undervisningen, inte minst eftersom rektorn också är mentor i en klass. Rektorn beskriver i intervju att hen har kännedom om undervisningen förutom genom

eleverna också genom elevenkäter, samtal med lärare och genom samtal på lärarmöten men att rektorn inte genomför regelbundna lektionsbesök. Rektorn uppger också i intervju att hen har satt sig in i kursplaner för gymnasiet för att kunna följa upp undervisningen. Det framgår vidare av inkommen information att rektorn undersöker och följer upp om något inte fungerar i undervisningen, som exempelvis när eleverna har synpunkter på undervisningen. Nya lärare blir enligt lärarintervjun insatta i skolans arbets- och förhållningssätt genom möten och arbetet i kollegiet.

Av granskningen framgår vidare att det kollegiala lärandet följs upp av rektorn. Rektorn deltar i det kollegiala lärandet som regelbundet genomförs på lärarmöten. Ett exempel på kollegialt lärande är att lärare i praktiska ämnen under våren 2023 har inlett ett arbete kring dokumentation av undervisning och kunskapsbedömning. Lärarnas gemensamma arbete med dokumentationen syftar till en mer transparent och kvalitetssäker process, enligt inkommen information, och arbetet följs upp av rektorn.

Rektorns ledning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete är begränsad

Granskningen visar att det finns en medvetenhet bland personalen om skolans jämställdhetsuppdrag men rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete är begränsad. Skolan har enligt inkommen information arbetat med att tydliggöra för eleverna vilka möjliga vägar som finns efter studier på ett naturbruksgymnasium så att eleverna kan göra aktiva val och därmed inte behöver bli begränsade av normer och förväntningar. Eleverna säger i intervju att de inte upplever att det görs skillnad på kvinnor och män i skolan. I lärarintervjun framkommer att lärarna är medvetna om att det inom området naturbruk kan finnas normativa sätt att se på vad som kan vara kvinnligt respektive manligt och en lärare beskriver hur hen aktivt arbetar för att alla elever ska få möjlighet att välja utifrån intresse. En annan lärare beskriver att det är en tillåtande miljö på skolan och att hen inte har uppfattat någon jargong relaterad till kvinnor och män. Rektorn ser ett behov av att stärka arbetet inom området, och har skickat ut en fråga till lärarna hur de arbetar med jämställdhet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för och leder ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn och skolpersonalen är medvetna om skolans jämställdhetsuppdrag och eleverna beskriver att de har likvärdiga möjligheter, men jämställdhetsarbetet sker inte strukturerat under rektorns ledning.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att följa upp och analysera på vilka sätt jämställdhetsarbete nu genomsyrar undervisningen samt hur skolan medvetet arbetar kring framtida val och föreställningar om manligt och kvinnligt, för att kunna utveckla och leda ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om en del arbete redan görs kan en fördjupad diskussion i kollegiet om de normer och förväntningar som finns i samhället bidra till att motverka stereotypa föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt och som begränsar elevers lärande, val och personliga utveckling. Skolverkets arbetsmaterial [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) kan vara en utgångspunkt för arbetet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr22, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att lärarna har höga förväntningar på eleverna, eleverna får stöd av lärarna och elevernas självförtroende stärks. Undervisningen är målfokuserad och anpassad till elevernas behov. Eleverna är delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Undervisningen är strukturerad och i de flesta fall varierad och stimulerande.

Lärarna har höga förväntningar, eleverna får stöd av lärare och elevernas självförtroende stärks

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar, att eleverna ges ett aktivt lärarstöd samt att elevernas självförtroende stärks. Lärare och representant för EHT uttrycker i intervju att eleverna utvecklas mycket under utbildningen och att personalen arbetar med adekvata förväntningar så att eleverna ska utmanas och ha

möjlighet att växa. Ett exempel som ges är arbetet med muntlig framställning där eleverna stegvis utmanas för att senare under utbildningen kunna hålla muntliga presentationer för andra elever. Vid rektorsintervjun framkommer att det är viktigt att eleverna ser och informeras om att det finns många möjligheter, och rektorn beskriver att det är möjligt att läsa in behörighet i naturvetenskapliga ämnen. På de lektioner Skolinspektionen observerade får eleverna stöd att komma igång med sitt arbete, möjlighet att arbeta i egen takt samt att lärare ger extra förklaringar vid behov. Vid intervju med eleverna framkommer att det är god kommunikation mellan lärare och elever och att eleverna får hjälp när de behöver det. Enligt rektorsintervjun har schemat lagts så att alla lärare kan delta i det stöd som finns för eleverna för att ta igen missade uppgifter, vilket ger eleverna möjlighet till stöd direkt av ämneslärare. En lärare beskriver också i intervju att det går att ha kontakt via SMS med eleverna eftersom skolan är så liten, och att läraren därigenom kan fånga upp om något inte har gått bra. Vid flera av de lektioner som observerades uppmuntrar lärarna eleverna att prova olika tankar och fundera över olika möjliga lösningar. I lärarintervju framkommer att lärarna arbetar för att lyssna på elevernas tankar och möta eleverna där de är, samt ge eleverna positiv återkoppling.

Undervisningen är målfokuserad och anpassad efter eleverna

Granskningen visar att undervisningen både på skolan och under elevernas APL är målfokuserad och anpassad efter eleverna. Av inkommen information framgår att lärarna inom det kollegiala lärandet arbetat med centralt innehåll och bedömning i de olika kurserna, vilket leder till att undervisning och uppgifter är målfokuserade.

Av granskningen framgår att undervisningen på skolan är anpassad efter elevers och gruppers olika behov. Enligt lärarintervju bygger undervisningen på att lärarna känner eleverna väl, och en lärare ger exempel på att det under lektionerna finns olika alternativa sätt att genomföra en uppgift vilket gör det möjligt för fler elever att lyckas. Det kan handla om att genomföra ett praktiskt moment med ett annat verktyg än övriga elever eller att genomföra idrott utomhus istället för inomhus. Skolan har också köpt in skärmar samt annan utrustning för att underlätta för elever att koncentrera sig och skapat möjlighet för elever att sitta mer enskilt vid arbete. Vid Skolinspektionens observationer ses elever använda hörselkåpor vid behov, arbeta med uppgifter på olika sätt samt få möjlighet att arbeta i egen takt. Vidare framgår av inkommen information att skolan har mycket kontakt med APL-platser samt informerar handledare om elevers eventuella behov av stöd för att APL-placeringen ska fungera bra och att skolan följer upp elevernas placeringar genom regelbunden kontakt.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna är delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Enligt inkommen information arbetar skolan för att eleverna ska vara delaktiga redan inför starten av ett moment. Eleverna får möjlighet att påverka genom att uttrycka skriftligt vilka mål eleven har samt vilken hjälp eleven önskar. Av observationer framgår att eleverna har möjlighet att påverka exempelvis var de ska sitta när det är arbete i par och av elevintervjun framgår att eleverna har möjlighet att påverka arbetssätt som till exempel att redovisa genom att spela teater. Skolan skapar också delaktighet genom så kallade stormöten, ett forum där både elever och personal deltar och har möjlighet att påverka olika frågor i skolan. Elevernas nära kontakt med lärarna gör enligt lärarintervjun att eleverna informerar inför lektioner om det är något som påverkar lärandet.

Undervisningen är strukturerad och i viss omfattning varierad

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur. På de lektioner Skolinspektionen observerade finns en plan för lektionen som läraren går igenom och tydlig inledning och avslutning med koppling till styrdokument. Vid någon av de observerade lektionerna handlar inledningen förutom om lektionens innehåll också om att sätta in lektionen i ett sammanhang och vid en annan lektion handlar inledningen om att läraren beskriver vilken färdighet i kursplanen som ska prövas på lektionen. Enligt lärarintervjun har kollegiet arbetat både med struktur och förutsägbarhet i undervisning i allmänhet och med struktur för enskilda lektioner. Det finns numera en mall för lektioner som alla lärare ska följa, där tydlig inledning och avslutning ska ingå i lektionerna.

Av granskningen framgår att undervisningen är stimulerande och till viss del varierad. Under flertalet av observationerna arbetar eleverna efter lärarens genomgång enskilt och/eller i par och det finns en balans mellan olika arbetsuppgifter. Lärarna beskriver också i intervju att arbetet varierar på olika sätt genom val av arbetssätt och att eleverna i vissa moment kan välja själva hur de vill arbeta. Av lärarintervjuer framgår att lärarna är medvetna om vikten av att variera undervisningen samt att det på lärarmöten diskuteras olika sätt att lägga upp undervisningen. I elevintervjun beskriver eleverna att variationen på lektionen beror på läraren, och att det i flera ämnen är variation medan det i något ämne kan vara uppgifter som pågår länge. I rektorsintervjun framkommer också att just bristande variation på lektioner har syns i resultat på elevenkäter och att skolan därför på lärarmöten har arbetat med hur en mera variationsrik undervisning kan läggas upp.

Skolinspektionen vill betona vikten av ett fortsatt arbete med att utveckla undervisningen så att variation och balans mellan uppgifter och aktiviteter finns på alla lektioner. Detta för att upprätthålla alla elevers engagemang särskilt med tanke på att många av skolans lektionspass är långa, något som på sikt kan förbättra resultat. En variation av uppgifter kan också ge ytterligare underlag för bedömning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att skolan genomför ett samlat arbete för att skapa och främja studiero och en lugn miljö. Skolan arbetar medvetet med trygghet genom att utvärdera och följa upp elevernas upplevelser och effekten av insatta åtgärder, samt genom att ha hög vuxennärvaro.

Skolan har ett samlat arbete för studiero och lärarna vidtar åtgärder för studiero och en lugn miljö

Granskningen visar att skolan har ett samlat arbete för studiero och att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero och en lugn miljö. Vid lärar- och rektorsintervju beskrivs att studieron under året har varierat i klasserna och att personalen därför gemensamt har arbetat mycket med att förbättra studieron. Arbetet har enligt inkommen information handlat bland annat om att elever som inte är på lektion ska vara på annan plats än utanför skolsalar, skolan har haft samtal med elever samt gjort en översyn av och uppdaterat ordningsregler. Vid observationer ses tydliga förväntningar på eleverna när det gäller till exempel användning av mobiltelefoner och att eleverna har bestämda platser. Vid elevintervju beskriver eleverna att det finns regler som eleverna känner till och att eleverna sköter sig. Eleverna har också möjlighet att använda hörselkåpor eller vid behov sitta mer avskilt för att alla elever ska ha studiero och en lugn miljö

Skolan arbetar medvetet med trygghet

Granskningen visar att rektorn leder ett arbete för trygghet genom att följa upp olika resultat i samverkan med EHT och lärare, och vid behov vidta åtgärder. Enligt inkommen information genomför skolan en gång om året en enkät bland annat för att se om alla elever har någon i personalen att vända sig till om elever upplever något i skolan som otryggt. Av granskningen framgår att eleverna kan vända sig till antingen lärare, rektorn eller någon representant för EHT. Enligt intervjuer med lärare och representant för EHT finns en nära relation mellan personal och elever. Enligt inkommen information har det funnits enstaka uppgifter om kränkningar på raster och skolan har då vidtagit åtgärder samt organiserat för att elever som önskar kan vara på en lugnare plats som skolans bibliotek eller i matsalen.

Av granskningen framgår att skolan arbetar för att främja trygghet bland annat genom vuxennärvaro under skoldagen och genom rutiner och förberedelser inför elevernas APL. Skolan har små klasser och en hög vuxennärvaro, och förutom samtal under lektionspassen äter lärarna lunch gemensamt med eleverna och internatansvariga personen, som ingår i EHT, går runt i skolan och pratar med eleverna och delar ut frukt och varje förmiddagsrast. När det gäller APL har skolan enligt inkommen information en organisation och rutiner som handlar om att det finns en ansvarig yrkeslärare, att riskbedömning/riskanalys görs inför APL-placeringen och att skolan särskilt beaktar den sociala situationen i de fall eleven ska bo i anslutning till APL-platsen. Enligt inkommen information pågår ett arbete för att ytterligare förtydliga dessa rutiner genom att samla allt i en rutinbeskrivning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i betygssättningen samt för en diskussion ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn ger lärare förutsättningar att samverka i syfte att göra likvärdiga bedömningar och till viss del att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Rektorn följer upp eventuella avvikelser i betyg och bedömningar

Granskningen visar att rektorn följer upp eventuella avvikelser i betyg och bedömning utifrån om dessa är motiverade eller har sin grund i att lärare tolkar bedömningskriterierna på olika sätt. Rektorn gör en uppföljning och analys av betyg och rektorn har exempelvis identifierat att resultat på nationella provet i matematik är lägre jämfört med elevernas betyg. Rektorn har enligt rektorsintervjun kontaktat läraren för att få förklaringar. Enligt inkommen information har rektorn överblick över betyg och bedömning genom de regelbundna betygskonferenserna höst- och vårtermin samt genom att elevers kunskapsnivåer diskuteras flera gånger om året.

Rektorn ger lärare förutsättningar att samverka för likvärdig betygssättning och i viss omfattning kvalitetssäkra sina betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att samverka kring bedömning i syfte att uppnå ökad likvärdighet, och lärarna arbetar i viss omfattning med kvalitetssäkring med olika metoder. Enligt inkommen information finns tid avsatt för bedömning och betygssättning under terminerna och ett arbete med likvärdighet och bedömarkompetens har startat under en förstelärares ledning. Arbetet med bedömarkompetens har enligt inkommen information lett till mer samstämmighet om hur en bedömningsuppgift kan vara utformad och arbetet har innehållit diskussioner om betygs-kriterier och vad som krävs för respektive betygsnivå. Det framgår vidare att lärarna i naturbruk har inlett ett gemensamt arbete med att förtydliga kursmål och koppla ihop dem med de uppgifter eleverna gör, samt ett arbete med hur kunskaper dokumenteras. Rektorn framhåller att skolan behöver fortsätta arbetet med att stärka lärares bedömarkompetens och likvärdighet vid betygssättning. I det skulle samarbete med ett annat naturbruksgymnasium kunna vara värdefullt.

Skolinspektionen vill påpeka vikten av kvalitetssäkring med flera metoder av betyg i alla ämnen och att rektorn arbetar vidare med att ge lärare i alla ämnen förutsättningar för detta. På skolan finns lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne och kvalitetssäkring kan ske exempelvis genom ökad samverkan med andra skolor så att sambedömning, avidentifierade prov och fördjupade diskussioner med lärare som undervisar i samma ämne är möjliga

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Gy11, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen är medveten om sitt övergripande ansvar för utbildningens kvalitet och att rollfördelning, uppdrag och ansvarsfördelning är kända i verksamheten. Huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd som bygger på god kännedom om skolenhetens verksamhet. Huvudmannen tänker långsiktigt och med systematik när det gäller att förse skolenheten med de förutsättningar som behövs. Huvudmannen hanterar klagomål och vidtar vid behov åtgärder, men rutiner och huvudmannens ansvar är endast till viss del synliggjort för elever och vårdnadshavare.

Huvudmannen gör regelbundna bedömningar av verksamhetens kvalitet och ansvarsfördelningen är känd i verksamheten

Granskningen visar att huvudmannen följer upp och analyserar skolans resultat och bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i samverkan med skolenheten. Huvudmannen får kännedom om verksamhetens kvalitet genom uppföljning av de resultatunderlag som tas fram på skolenheten och genom tät kontakt med och engagemang i den dagliga verksamheten. Huvudmannen gör enligt huvudmannaintervjun egna analyser av kunskapsresultat som exempelvis betyg, och följer elevers resultat från årskurs 9 till fram till eleverna går ut årskurs 3. Huvudmannen beskriver i intervju olika tänkbara slutsatser utifrån statistiken, som att vissa resultat kan handla om elever som är i behov av stöd eller att vissa resultat kan vara kopplade till omständigheter under pandemin men huvudmannen uppger att analysen behöver fördjupas.

Av granskningen framgår vidare att roller och ansvarsfördelning mellan skolenheten och huvudmannen fungerar väl. Rektorn ansvarar för kvaliteten på enheten i nära samverkan med huvudmannen och huvudmannen ger ekonomiska förutsättningar samt tar ett övergripande ansvar för exempelvis lokaler och tillgång till det material och de förutsättningar som krävs för den praktiska delen av verksamheten. Huvudmannen har god kännedom om verksamhetens behov och samhällets utveckling när det gäller den praktiska delen av utbildningen.

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och arbetar långsiktigt för att ge goda förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen ger stöd till rektorn och arbetar långsiktigt för att ge verksamheten goda förutsättningar. Det framgår av intervju med rektorn och intervju med huvudmannen att rektorn har stöd av huvudmannen när det gäller exempelvis personalärenden och det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen och rektorn har tät kontakt och huvudmannen är som tidigare nämnts ofta på plats i verksamheten. Det framgår vidare av granskningen att huvudmannen tänker långsiktigt och med systematik när det gäller att förse skolenheten med de förutsättningar som behövs. Huvudmannen ser också till att skolverksamheten har lärverktyg, maskiner och lärmiljöer som bidrar till elevernas kunskapsutveckling. Ett exempel är att skolan driver en handelsträdgård där eleverna ges förutsättningar att genomföra praktiska moment i utbildningen.

Huvudmannen saknar tydlig och systematisk klagomålshantering

Granskningen visar att huvudmannen får kännedom om och deltar i utredningar av klagomål men att rutiner för klagomål och kränkande behandling inte är synliggjorda och i begränsad omfattning kommunicerade till vårdnadshavare, elever och personal. Enligt intervju med representant för EHT samt rektorn förmedlar personal klagomål muntligt till rektorn. Enligt intervju med huvudman och rektorn förmedlar rektorn sedan klagomål vidare till huvudmannen och även det sker ofta muntligt. Huvudmannen får kännedom om klagomål, och deltar sedan i utredning av ärenden samt fattar beslut om nödvändiga åtgärder i samverkan med rektorn. Enligt intervju med huvudmannen informerar huvudmannen vid föräldramöten om huvudmannens roll och hur kontakt kan ske, men vid tiden för granskningen fanns exempelvis ingen information på skolans webbsida om klagomålshantering.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen synliggör rutiner för klagomålshantering och informerar elever, personal och vårdnadshavare om rutinerna samt om huvudmannens ansvar vid klagomål.

Granskningen visar att rektorn informerar huvudmannen om klagomål och huvudmannen informerar om sin roll på föräldramöten, men att rutiner och information om huvudmannens ansvar endast i viss omfattning är synliggjort för elever, personal och vårdnadshavare.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen tar fram skriftliga rutiner för klagomål och skriftlig information om huvudmannens skyldighet att utreda klagomål, samt att dessa rutiner och information om huvudmannens ansvar kommuniceras till elever, personal och vårdnadshavare.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Lena Westerman Annerborn.

Utredare Anneli Flygare Rydell har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Malin Larsson deltagit.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer, lektionerna varierade i längd mellan 1,5 timme till 2,75 timmar
- 1 gruppintervju med elever
- 1 gruppintervju med lärare
- En intervju med representant för skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Järna Naturbruksgymnasium är beläget i Södertälje kommun med Nibblestiftelsen som huvudman. Verksamheten omfattar Naturbruksprogrammet. Vid tiden för granskningen går 32 elever i årskurserna 1-3 vid skolan.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23 och 24 maj och genomförde en digital intervju med representanter för huvudmannen den 26 maj. Besöket genomfördes av Anneli Flygare Rydell och Malin Larsson.